

Prædiken af Morten Munch

Tekst: Matt 17,1-9

Sidste s e helligtrekonger / 20. jan. 2013

FORVANDLING

Verdens usikkerhed

Vi lever i en usikker verden. Det bliver vi jævnligt mindet om, nogle gange også på tæt hold, ligesom i sidste weekend, hvor der var tre skudepisoder i omegnen af København, den ene af dem her i Værløse området, i Hareskovby.

Selv om vi sikrer os så godt, vi kan, er der meget, vi ikke kan sikre os overfor. Det engelske ord for at være sikker eller tryk, 'safe', betyder også sikkerhedsboks. Troen er ikke en sikkerhedsboks, hvor vi kan placere vores liv og vores fremtid. Troen er ikke en afskærmning fra livets bølgegang.

I dag hører vi om Peter, der vil gerne tre hytter rundt om Guds herlighed, om troens virkelighed – måske som en slags afskærmning af deres unikke åndelige oplevelse. Men Guds plan er, at troen skal ud og virke der, hvor der er allermest brug for den; i den verden der er sårbar og usikker.

Den kristne tro tilfører ikke mening til meningsløse skyderier eller ulykker eller uretfærdigheder. Evangeliet handler om, at Gud gik og går hovedkulds ind i det meningsløse, ind i uretfærdigheden, ind i den tomhed, skaberværket er underlagt. Han veg ikke udenom mørket, selv om han kunne have valgt at gøre det.

Gud isolerede sig ikke i himlen, han holdt ikke sin herlighed for sig selv – og derfor skal vi heller ikke isoleres troen til et smukt kirkerum, til særlige åndelige bjergoplevelser eller til sjælens indre følelsesrum.

Umiddelbart forud for dagens tekst, forudsiger Jesus sin lidelse og død – og der er det, at Peter vil have ham til at vige uden om og sikre sig selv.

Men Jesu vej er en anden – den går mod korset. Han foretager ingen overspringshandling. Han går ind i den største usikkerhed og uvished af alle, ind i døden - uden berøringsangst. Han lægger den herlighed, han også viser her på bjerget, til side for at give os del i den.

Forklarelse/herlighed og lidelse

Ligesom Jesus forudsiger sin lidelse og død forud for vores tekst, gør han det igen umiddelbart efter teksten, efter at han først har helbredt en dreng nede i dalen.

Det ser ikke ud til at være tilfældigt, at den store bjergoplevelse befinder midt imellem de to lidelsesforudsigelser. Det bekræftes af parallelteksten i Lukas Evangeliet (der omtaler samme hændelse). Der får vi at vide, hvad det er, Jesus taler med Moses og Elias om på bjerget: De taler om Jesu udgang, på græsk exodos, dvs. om Jesu udgang på livet, hans død og opstandelse.

Moses og Elias taler ikke med Jesus om vidunderlige bjergoplevelser, selv om både Moses og Elias havde stærke erfaringer med det (omtalt i 2. Mosebog og 1 Kongebog). De taler med Jesus om det, der venter ham, når han kommer ned fra bjerget.

Guds røst lyder bekræftende ind i denne situation: Denne er min søn, den elskede, i ham har jeg velbehag – dvs. Gud vedkender sig ham, der vil blive foragtet og spyttet på, og skal hænge nøgen, ydmyget og forbandet til alles skue. - Det er ham, der bærer Guds herlighed.

Her hvor Jesu liv er ved at bevæge sig ind i dets mørkere fase, trækkes himlens skodder med ét til side, lyset slipper igennem for en kort og stærk bemærkning; Jesu herlighed stråler frem fra Jesu ansigt og ud gennem hans klæder.

Det er en forsmag på opstandelsens gennembrud påskemorgen.

Det er Guds svar på Jesu lidelsesforudsigelser, en bekræftelse af den korsfæstedes identitet som Guds søn - det som er evangeliets hemmelighed: At netop denne smerternes mand åbenbarer Guds herlighed for verden.

Jesu død er ikke en fejltagelse, men Guds vej til sejr; den vej, der fører løfterne om Guds frelse ind i sin opfyldelse.

Moses, Elias og Jesus – kontinuitet og diskontinuitet

Jesus mødes på bjerget med Moses og Elias, der netop repræsenterer Gammel Testaments løfter.

De har som sagt begge unikke bjergoplevelser bag sig - Moses på Sinai bjerg hvor han modtog lovens tavler, og Elias på Horebs bjerg, som mange mener er det samme som Sinai bjerg, hvor Gud viste sin herlighed for Elias.

Fælles er også, at begge har endetidsforventninger knyttet til deres navne; man forventede en ny Moses og en ny Elias i forbindelse med den messianske frelsestid; dertil kommer at begge død er omgivet af mystik – Elias blev optaget til himlen i en ildvogn, og den jødiske tradition siger om Moses, at også han blev optaget direkte til himlen.

De spiller en dobbeltrolle i beretningen: Det er vigtigt, at de optræder sammen med Jesus, men det er ligeså vigtigt, at de trækker sig tilbage igen, så Jesus står alene tilbage.

Der er både kontinuitet og diskontinuitet i forholdet mellem dem og Jesus, mellem den gamle pagt og den nye pagt.

Kontinuiteten består i, at de bevidner og bekræfter Jesus som opfyldelsen af løfterne om messias; de er backing-gruppe.

Hvor farisæerne mente, at Jesus havde både loven og profeterne *imod* sig og derfor var en falsk messias, træder tros-giganterne Moses og

Elias frem til støtte for Jesu sande messianitet - Jesus er Guds udvalgte - ligesom også Guds røst fra skyen bekendtgjorde det.

Guds røst i Skrifterne, repræsenteret ved Moses og Elias, og Guds direkte røst fra skyen er samstemmende.

Men der er også diskontinuitet. Moses og Elias forsvinder igen - de er kun forløbere. Sagen selv (opfyldelsen) er kommet med Kristus.

Jesus er ikke bare en ny profet i rækken af profeter.

Når Mose ansigt skinnede efter, at han havde været sammen med Gud i Israels telthelligdom under folkets ørkenvandring, var det som et genskin af Guds herlighed - som når månen reflekterer solen - men ved Jesu forklarelse på bjerget kommer herlighedsglansen fra Kristus selv: "hans ansigt lyste som solen".

Hebræerbrevets indledning står nærmest som en kommentar til hele denne hændelse, når vi der læser: "Mangfoldige gange og på mange måder har Gud i fortiden talt til fædrene gennem profeterne, men nu ved dagenes ende har han talt til os gennem sin søn... Han er Guds herligheds glans og hans væsens udtrykte billede, og han bærer alt med sit mægtige ord" (Hebr 1,1-2).

Skyen og herlighedslyset

Det er gennemgående i Det gamle Testamente, at ingen kan tåle at se Guds herlighed direkte og leve. Mennesket er i sin syndighed og forgængelighed ikke parat til et uformidlet møde med den hellige.

Derfor optræder skyen igen og igen i biblen som en beskyttende foranstaltning, når Gud åbenbarer sig. Fx sænkede der sig en sky over Sinai bjerg, da Moses modtog lovens tavler, og folket blev befalet at holde sig på god afstand.

Når de tre disciple - Peter, Jakob og Johannes - i dagens tekst overskygges af en lysende sky, og de endda kommer ind i skyen, må det - med deres viden fra deres hellige skrifter - have været en

angstprovokerende oplevelse. Deres første tanke må have været: Mon vi slipper levende fra det her?

De falder da også til jorden i stor frygt og sikkert også i tilbedelse. Jesus lægger sine hænder på dem og siger frygt ikke – og da de rejser sig, ser de ingen uden Jesus alene.

I Jesus gøres Guds nærvær tilgængeligt for mennesket. På grund af hans gerning kan vi se Guds herlighed med utilsløret ansigt, sådan som det også anskueliggøres ved at forhænget i templet flænges i Jesu dødstime. Det betyder en åben adgang til Guds helighed.

Det lys, der før var bag forhænget, strømmer nu ud i verden.

Menigheden som Guds tempel, forvandlingens sted

Det står ikke helt klart, hvorfor Peter vil bygge tre hytter – om det er for at fastholde bjergoplevelsen som noget ubesmittet, isolere den fra livets usikre og støvede hverdag.

Det ord, der er oversat med 'hytte' betyder egentlig 'telt' og er det samme ord, der bruges om den telthelligdommen (tabernaklet), der på Mose tid var en bolig for Guds herlighed, markeret ved en sky over helligheden.

En interessant detalje er, at skyen overmander Peter og de andre disciple, mens Peter endnu er i gang med at fremsætte sit forslag. Hans forslag bringes altså til tavshed og fejes til side af skyen og røsten.

Budskabet synes at være: Kristus er nu Guds bolig, det nye tempel. Han har Guds velbehag hvilende over sig, i ham møder vi Guds herlighed.

Der skal ikke rejses flere telthelligdomme eller templer af sten. Også disciplene bliver i Kristus gjort til et tempel for Guds nærvær – markeret ved den sky, der omgiver dem.

Guds herlighed skal ikke isoleres til enkelte trosgiganter som Moses og Elias og heller ikke til Kristus (der skal ikke bygges hytter til dem); for Kristus giver herligheden videre til sin menighed.

Han lys skal ikke sættes under en skæppe - det skal ud og virke i hverdagen, i den usikre tilværelse, der er vores og ethvert menneskes. Herligheden er givet med henblik på livet i dalen. Hvor vi er, er Gud med sit nærvær – for at forvandle liv.

Jesu forklarelse på bjerget beskrives i teksten som en forvandling; Jesus forvandlede foran deres øjne; det er ordet 'metamorfose', der er brugt på græsk: forvandling.

Den forvandling, der sker med Jesus på bjerget, er enestående: Den åbenbarer hans enhed med Gud, som Guds søn – og peger frem mod opstandelsen. Derfor lyder opfordringen: Hør ham! I hans røst er der liv.

Men forvandlingen standser ikke med Kristus; i ham træder urbilledet frem, for at vi skal ligedannes med ham. Som han opstår, skal vi opstå i herlighed. Derfor er forklarelsen på bjerget også et kig ind i det forløste menneskes fremtid i det fuldkomne gudsrige.

Derfor ser vi, at ordet metaformose/forvandling i biblen også bruges om disciplene og menigheden: "Alle vi (i den kristne menighed), som med utilsløret ansigt i et spejl skuer Herrens herlighed, forvandles efter det billede, vi skuer, fra herlighed til herlighed" (2 Kor 3,18).

Det er ikke en forvandling, der sker på tryk afstand af livets usikre sider, i ophøjet og tilbagetrukket ro. Forvandling er ikke fravær af smerte og besværligheder. Forvandlingen sker midt i livets kampe og prøvelser ved troens erkendelse af, at Guds herlighed er givet os i Kristus som det lys, der viser vej og aldrig lader os alene.

Amen.